

Utdrag ur:

64 åtgärder inom jordbruket för god vattenstatus

Johan Malgeryd, Bertil Albertsson, Örjan Folkesson, Lennart de Maré,
Jordbruksverkets rapport (2008:31)

Tabell 7. Åtgärder mot fosforförluster.

Åtgärd	Passar/kan tillämpas	Omfattning i dag	Effekt	Kostnader	Genomförbarhet	Befintliga styrmedel	Ev. kommentarer
Förebyggande åtgärder							
Effektiv produktion	Överallt					Rådgivning	
Anpassad fosforgödsling	Överallt					Lagstiftning, rådgivning	Störst behov i djurtäta områden
Kombisådd	På någorlunda stenfria jordar, särskilt i försommartorra områden						Kan utgöra en flaskhals på gårdar med stor vårsådd areal
Reducerad jordbearbetning	I konventionellt jordbruk efter lämpliga förfrukter och vid måttligt ogrässtryck, främst inför höstsådd						Minskar tidsåtgång och dieselförbrukning, men medför samtidigt ökad kemikalieanvändning. Kan även ge lägre skörd
Minskad markpackning	Överallt, särskilt på lerjordar					Rådgivning	Allt större och tyngre maskiner tenderar att öka markpackningen
Jordbearbetning vid rätt tidpunkt	Överallt, särskilt på lerjordar					Rådgivning	Viss målkonflikt gentemot minskat kväveläckage, särskilt på lerjordar
Växtplatsanpassad odling	På större gårdar och maskinstationer					Rådgivning	Effekten osäker, beror på hur konceptet tillämpas
Anpassad utfodring	Där det finns djur, särskilt i djurtäta områden					Rådgivning	Gör mest nytta i djurtäta områden
Tillsats av gips till flytgödsel	På gårdar med flytgödsel, särskilt i djurtäta områden						Metoden ännu på försöksstadiet. Effekt, kostnader och genomförbarhet behöver utvärderas ytterligare.

Åtgärd	Passar/kan tillämpas	Omfattning i dag	Effekt	Kostnader	Genomförbarhet	Befintliga styrmedel	Ev. kommentarer
Förebyggande åtgärder (forts.)							
Spridning av stallgödsel och mineralgödsel vid rätt tidpunkt	Överallt					Lagstiftning, rådgivning	Förutsätter tillräcklig lagringskapacitet för stallgödsel
Tillräcklig lagringskapacitet för stallgödsel	På djurgårdar					Lagstiftning	Syftar till att möjliggöra spridning vid rätt tidpunkt
Myllning/nedbrukning av stallgödsel och mineralgödsel	Myllning: På någorlunda stenfria och ej alltför hårda jordar, främst på maskinstationer och större gårdar Nedbrukning: Vid spridning på stubb eller öppen jord					Lagstiftning, rådgivning	Minskar även ammoniakavgången Myllning: Förhållandevis dyr teknik, fungerar ej så bra på hårda lerjordar och där det finns mycket sten Nedbrukning: Kan vara svårt att få till praktiskt inom rimlig tid.
Skyddsavstånd vid gödselspridning och jordbearbetning	Längs sjöar och vattendrag, runt dräneringsbrunnar m.m.					Rådgivning, viss lagstiftning på gång	Effekt och kostnader kan variera beroende på fältform och förutsättningar i övrigt.
Höst- och vinterbevuxen mark						Lagstiftning, rådgivning	Främst en åtgärd mot kväveutlakning
Nedbrukning av grön gödslings- och fånggrödor med rätt teknik	Överallt						
Ändrad grödfördelning						Rådgivning	Bör i första hand styras av efterfrågan
Strukturkalkning	Främst på lerjordar						

Åtgärd	Passar/kan tillämpas	Omfattning i dag	Effekt	Kostnader	Genomförbarhet	Befintliga styrmedel	Ev. kommentarer
Förebyggande åtgärder (forts.)							
Spridning av gips på åkermark							Metoden ännu på försöksstadiet. Effekt och praktisk funktion behöver utvärderas ytterligare.
Åtgärder för att bromsa upp fosforns rörelser							
Kalkfilterdiken							
Konturplöjning	På kuperade/lutande fält						Gör bara nytta där det förekommer ytavrinning
Skyddszoner längs vattendrag	Längs sjöar och vattendrag					Miljöersättning	Gör bara nytta där det förekommer ytavrinning och för att hindra oavsiktlig spridning av gödsel och växtskyddsmedel i vattnet
Behovsanpassade skyddszoner	Där det förekommer ytavrinning eller stående vatten						
Minskad användning av vägsalt/Skyddszoner längs saltade vägar	Längs vintersaltade vägar						
Reglerbar dränering	På någorlunda plana fält						
Leca-filter i dränerings-systemet	Vid stora fosforförluster från en begränsad areal						Metoden ännu på försöksstadiet. Höga kostnader begränsar den praktiska nyttan.

Åtgärd	Passar/kan tillämpas	Omfattning i dag	Effekt	Kostnader	Genomförbarhet	Befintliga styrmedel	Ev. kommentarer
Åtgärder för att bromsa upp fosforns rörelser (forts.)							
Sedimentationsdammar	Där huvuddelen av fosforförlusterna är partikelbundna					Investeringsstöd (dock ej anpassat för sedimentationsdammar)	
Våtmarker	Där huvuddelen av fosforförlusterna är partikelbundna					Investeringsstöd, miljöersättning, rådgivning	Effekt och kostnader starkt beroende av läget
Leca-filter efter en våtmark	Där man vill åstadkomma ytterligare rening av vattnet						Metoden ännu på försöksstadiet.

* Osäker bedömning